

Коркарди дарси кушод аз фанни математика
Муаллимаи синфҳои ибтидоии мактаби № 39-и
шаҳри Ангрен Турдиқулова Шахло Рӯзимуратовна

Мавзӯ: Муодила. Мисол ва масъалаи 1-7

Мавзӯ: Муодила. Мисол ва масъалаҳои 1-5

Мақсади дарс: а) таълими: Дар бораи муодила ва чи тавр ҳал кардани он маълумот додан. Тарҳкунандаи номаълумро ёфтанро омӯхтан.

б) тарбияви: Хонандагонро дар руҳи ватандӯсти, муҳаббат ба табиат тарбия намудан, ҳамчӣҳати, якдигарро ҳурматро омӯхтан.

в) ривочдиҳанда: бо воситаи супоришҳои математикиро иҷро кардан, қобилияти фикрронии мантиқи ва тезкориро ривоч додан.

Намуди дарс: Дониши нав додан.

Методи дарс: Фаҳмондан, Амали, Блитс савол-ҷавоб

Чӣҳози дарс: Доими, овезаҳо, картошка, расми меваю сабзавотҳо.

Воситаи техники: Компютер

Рафти дарс:

I. Қисми ташкили:

Салому алек.

Муаллима: Бачаҳо шумо амонед.

Ҳоло ба дарс тайёред?

Бачаҳо: Муаллимчон амонем

Ҳоло ба дарс тайёрем!

Муаллима: Дар синф ки наватбачи

Ба мо ахбор диҳадчи?

Наватбачи: Дар синф ман наватбачи

Аз ҳар як кор хабарчи

Дар дарс иштирок доранд

27-нафар иштирокчи

Санай имрӯза 23- феврал

Рӯзи дуҷоми ҳафта Сешанбе

Муаллима: Ҳоло дар сарзамини мо кадом фасли сол ҳукмрон аст?

- Зимистон.

Муаллима: Ба фасли зимистон кадом моҳҳо дохил мешавад?

- Декабр, январ, феврал.

Муаллима: Дар моҳи декабр мо кадом идҳоро ҷашн гирифтаем?

- 23-солагии Конституцияро, 10-декабр рӯзи қабулкардашудаи суруди милли – Мадҳияро.

Муаллима: дар моддаи 41-конституция дар бораи чи навишта шудааст?

- Шаҳрвандон ҳуқуқи бепул таълимгири доранд.

Муаллима: Соли 2015- и гузашта чи гуна сол буд?

Муаллима: Соли нави 2016 ро Президенти мо И.А.Каримов чи гуна сол гуфта эълон карданд?

- Соли “Модар ва кўдаки солим”

Албатта модар солим бошад фарзандони солим ба дунё меоянд.

Муаллима: Ҳоло дарсамон чист?

Бачаҳо: Математика шоҳи фанҳост

Аз сири вай шавед огоҳ.

II. Мустаҳкамкунии дарси гузашта:

Муаллима: Ҳоло кадом ид наздик омада истодааст?

- 8-март

Муаллима: Ҳоло мо бо шумо Блитс савол – ҷавоб мегузаронем. Ба саволҳо тез ва беҳато ҷавоб диҳед ба шумо бозичаҳои дода мешавад.

“Блитс савол-ҷавоб”

1. Квадрат чист? -Чоркунҷаи росткунҷаи ҳамаи тарафҳояш баробар

2. Чамъшавандаи номаълумро чи тавр меёбем? – Аз ҳосили чамъ чамъшавандаи маълумро тарҳ мекунем.

3. Ҳадҳои чамъро гӯед? Чамъшавандаи 1, 2 Ҳосили чамъ

4. Ҳадҳои тарҳро гӯед? Таҳшаванда, тарҳкунанда, ҳосили тарҳ

5. $5+6$ чи мебошад? Ифодаи адади

6. $a+6$ чи мебошад? Ифодаи ҳарфи.

Вазифаи ҳонаги даҳони санчида мешавад.

№ 6

Буд – 8-то мурғ

$$8 + x = 13$$

Ҳамроҳ шуд - ?

$$x = 13 - 8$$

Ҳамаги – 13-то мурғ

$$x = 5$$

Ҳал: $13-8=5$ (то)

$$8 + 5 = 13$$

Ҷавоб: 5-то мурғ ҳамроҳ шуд

№7

$$24 + x = 30$$

$$x + 15 = 40$$

$$13 + x = 20$$

$$x = 30 - 24$$

$$x = 40 - 15$$

$$x = 20 - 13$$

$$x = 6$$

$$x = 25$$

$$x = 7$$

$$C: 24 + 6 = 30$$

$$C: 25 + 15 = 40$$

$$C: 13 + 7 = 20$$

$$30 = 30$$

$$40 = 40$$

$$20 = 20$$

Ҳонандагонро рағбатонидан.

III. Баёни мавзӯи нав:

Мавзӯъ ва мақсади дарс гуфта мешавад.

Имрӯз мо бо шумо тарҳкунандаи номаълумро чи тавр ёфтанро меомӯзем. Ҳама бодикқат ба экран нигоҳ кунед.

$35 - x = 30$ Дар ин муодила чи номаълум? Тарҳкунанда. Бале, барои тарҳкунандаро ёфтан мо аз таҳшаванда ҳосили тарҳро тарҳ мекунем, демак: Аз 35 адади 30-ро тарҳ мекунем.

Инро бо ёрии муодила ин тавр ҳал карда мешавад:

$$35 - x = 30$$

$$x = 35 - 30$$

$$x = 5$$

$$\text{С: } 35 - 5 = 30$$

$$30 = 30$$

№ 2

$40 - 7 = 33$ Ҳадҳои тарҳро гӯед:

40 – тарҳшаванда 7 – тарҳкунанда 33 – ҳосили тарҳ

Аз тарҳшаванда ҳосили тарҳро тарҳ кунем тарҳкунанда ҳосил мешавад.

$$40 - 33 = 7$$

Ба ҳосили тарҳ тарҳкунандаро ҳам кунем тарҳшаванда ҳосил мешавад.

$$33 + 7 = 40$$

Акнун ин усулро бо роҳи муодила ҳал мекунем.

Дар тарелка 12 -то зардолу буд. Баъд аз якчандто зардолуро хӯрдан 5 -то зардолу монд. Чандто зардолу хӯрда шудааст.

$$\text{Буд} - 12 \text{ -то зардолу} \qquad 12 - x = 5$$

$$\text{Хӯрданд} - ? \text{ зардолу} \qquad x = 12 - 5$$

$$\text{Монд} - 5\text{-то зардолу} \qquad x = 7$$

$$\text{Ҳал: } 12 - 5 = 7 \text{ (то)} \qquad 12 - 7 = 5$$

Ҷавоб: 7 -то зардолу монд

Дақиқаи дамгири:

Замин калон мо хурдем

Аммо моҳо бисёрем

Мақсади мо ягона

Сулҳ бошад дар чаҳона

Бозии “Ҳа” ва “Не” гузаронида мешавад.

Доир ба рақами 8

Хонанда дар сараш рақамро бардошта меистад ва бо саволҳо мурочиат мекунад. Ман кистамми?

Хонандагон: Не

- Ман чистамми?

Хонандагон: Не

- Ман чандамми?

Хонандагон: Ҳа

- Ададамми?

- Ҳа

- Адади дурақамами?

- Не

- Адади чуфтми?

-

- Адади якрамами?
- Ҳа
- 2-ми
- Не
- Дар ин сана ид мешавадми?
- Ҳа
- 8-ми?
- Ҳа

Муаллима: Кани гўедчи дар ин сана кадом идҳоро чашн мкгирем?

-8-декабр рўзи Конституцияи Республикаи Ўзбекистон

-8-март рўзи Иди Бонувон

Муаллима: Офарин бачаҳо!

Мусобиқа байни гурўхҳо гузаронида мешавад.

Мисоли 3

Гурўҳи 1

$$\begin{array}{ll}
 17 - x = 9 & 18 - x = 8 \\
 x = 17 - 9 & x = 18 - 8 \\
 x = 8 & x = 10 \\
 \text{С: } 17 - 8 = 9 & \text{С: } 18 - 10 = 8 \\
 9 = 9 & 8 = 8
 \end{array}$$

Гурўҳи 2

$$\begin{array}{ll}
 19 - x = 10 & 35 - x = 30 \\
 x = 19 - 10 & x = 35 - 30 \\
 x = 9 & x = 5 \\
 \text{С: } 19 - 9 = 10 & \text{С: } 35 - 5 = 30 \\
 10 = 10 & 30 = 30
 \end{array}$$

Гурўҳи 3

$$\begin{array}{ll}
 28 + x = 48 & 12 + x = 30 \\
 x = 48 - 28 & x = 30 - 12 \\
 x = 20 & x = 18 \\
 \text{С: } 28 + 20 = 48 & \text{С: } 12 + 18 = 30 \\
 48 = 48 & 30 = 30
 \end{array}$$

Акнун мо ба саёҳат меравем ба боғчаи бачагона.

№ 4 Дар асоси чадвал масъала тартиб диҳед ва онро ҳал кунед

Мавҷуд буд	Истифода шуд	Боқи монд
40 кг картошка	? кг	27 кг

Ҳал: $40 - 27 = 13$ (кг)

Чавоб: Боқи монд 13 кг картошка

Бо усули муодила чи хел менависем?

$$40 - x = 27$$

$$x = 40 - 27$$

$$x = 13$$

$$40 - 13 = 27$$

Акнун аз боғча мебароем ва бо автобус ба мактаб меоем.

№ 5 Масъаларо хонда таҳлил карда мешавад

Мо албатта ба қоидаи ҳаракати роҳ бояд риоя кунем. Аз кадом тарафи автобус мо бояд фароем? Аз пеш

Аз кадом тараф мегузарем? Аз қафо

Буд – 37 нафар

Фаромад - ? нафар

Монд – 30 нафар

Ҳал: $37 - 30 = 7$ (н)

Чавоб: 7 нафар фаромад

IV. Мустақамкунии мавзӯи нав Тест

1. Ҳосили тарҳи ададҳои 27 ва 7-ро ёбед.

А) 34 Б) **20** В) 19

2. Ҳосили ҷамъи ададҳои 30 ва 25-ро ёбед.

А) **55** Б) 5 В) 15

3. Муодила тартиб диҳед: Тарҳшаванда 24 тарҳкунанда x ҳосили тарҳ 20

А) $24 + x = 20$ Б) **$24 - x = 20$** В) $x - 24 = 20$

V. Баҳогузори: Хонандагони дар давоми дарс фаъол иштирок кардари рағбатонидан, хонандагоне, ки бозичаҳо доранд арҷаи солинавиро оро медиҳанд.

VI. Вазифаи хонаги: Мисол ва масъалаи 6 – 7 фаҳмонда мешавад

